

5) Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose nustatyto dydžio kompensacijos, įskaitant teisės aktuose nustatytas tiesiogines išmokas pajamų lygiui palaikyti, taip pat kompensacijos, kurių dydžiai nenustatyti, tačiau mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, įskaitant kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą, išskyrus kompensacijas, mokamas gyventojui, kai nutraukiama darbo sutartis ar jos esmę atitinkanti sutartis, ir pinigines kompensacijas už nepanaudotas atostogas;

(Pagal 2008 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 29, 30 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymą Nr. XI-111, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2009 metų ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Ši įstatymo lengvata taikoma, jeigu:

- išmokėta kompensacija, kurios dydis nustatytas Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose;
- išmokėta teisės aktuose nustatyta tiesioginė išmoka pajamų lygiui palaikyti (tiesioginės išmokos apibrėžimas pateiktas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje);
- išmokėta kompensacija, kurios dydis nenustatytas, tačiau jos mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose. Sąvoka „mokėjimas reglamentuotas“ reiškia, kad teisės aktuose nustatytos kompensacijos mokėjimo sąlygos ir tvarka, taip pat taisyklės, kuriomis remiantis galima apskaičiuoti kompensacijos dydį;
- išmokėta kompensacija už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą.

¹. Ši lengvata netaikoma kompensacijoms, išmokėtoms ne pagal Lietuvos Respublikos, o kitų valstybių įstatymus arba kitus teisės aktus.

1 Pavyzdys

Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą mokėjimą nustato Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymas, o šių kompensacijų dydį, šaltinius, mokėjimo terminus bei tvarką nustato Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymas.

Jeigu kompensaciją už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą gauna Lietuvos Respublikos pilietis, turintis teisę ją gauti pagal minėtus teisės aktus, tai ši kompensacija yra pajamų mokesčiu neapmokestinama.

2 Pavyzdys

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius. Šios išmokos dydis ir atsiskaitymo tvarka nustatomi reglamente.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 26 straipsnio 3 dalies nuostatas tarybos nariui, kuris pagal mero potvarkį atstovauja savivaldybei už savivaldybės ribų, savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka apmoka komandiruočių išlaidas.

Vietos savivaldos įstatymo 26 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos kompensacijos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

3 Pavyzdys

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1515 „Dėl neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių nustatymo“ (toliau – Nutarimas Nr. 1515) nustatyti dydžiai pajamų mokesčiu neapmokestinamų piniginių kompensacijų, kurios mokamos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotų pelno nesiekiančių vienetų vykdomų renginių, susijusių su visuomenei naudingų tikslų, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme, įgyvendinimu, dalyviams.

Įgyvendindama šio nutarimo 1.1.1.6 punktą Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. 561 „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžio patvirtinimo“ nustatė sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyviams mokamų vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžius. Pajamų mokesčiu neapmokestinamos šiuo nutarimu nustatytų dydžių neviršijančios kompensacijos, išmokamos sportininkams ir kitiems sporto renginių dalyviams, dalyvaujantiems sporto renginiuose, varžybose ar rengimosi joms stovyklose. Pagal nutarimo nuostatas kitais sporto renginių dalyviais laikomi treneriai, teisėjai, gydytojai, masažuotojai, mokslininkai, psichologai, vadybininkai, rinktinių vadovai ir kitas pagal tarptautinių sporto šakų varžybų taisyklių reikalavimus būtinas aptarnaujantis personalas.

Sportininko sąvoka suprantama taip, kaip paaiškinta GPMĮ 2 straipsnio 8 dalies komentare. Kompensacijų mokėtojas gali būti tiek renginio organizatorius, tiek kitas pelno nesiekiantis vienetas.

Sportininko gauti maistpinigiai iš pelno nesiekiančio vieneto (klubo) už dalyvavimą sporto renginyje, kurį vykdo sporto klubas, su kuriuo sportininkas yra sudaręs sportinės veiklos sutartį (t. y., kai šie asmenys GPMĮ taikymo prasme laikomi susijusiais darbo santykių esmę atitinkančiais santykiais), taip pat maistpinigiai, gauti iš tokio asmens ne už dalyvavimo sporto renginyje laikotarpį, nelaikomi mokamais pagal Nutarimo Nr. 1515 nuostatas ir todėl nepriskiriami neapmokestinamosioms pajamoms.

4 Pavyzdys

~~Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 116 patvirtintas Kompensuojamų išmokų dydžio ir mokėjimo tvarkos aprašas yra taikomas darbuotojams, kurių darbo sutartyje nurodyta, kad darbas yra atliekamas kelionėje, lauko sąlygomis, susijęs su važiavimais arba yra kilnojamojo pobūdžio ir dėl to susidaro padidėjusios išlaidos. Šiuo nutarimu nustatyta tvarka išmokamos kompensacijos, neviršijančios nustatyto dydžio, pajamų mokesčiu neapmokestinamos. Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 144 straipsnio 8 dalis nustato, kad darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu, kompensuojamos su tuo susijusios padidėjusios išlaidos už faktiškai tokio pobūdžio dirbtą darbo laiką. Šių kompensacijų dydis negali viršyti 50 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio ir jos mokamos tuo atveju, kai darbuotojui nemokamos komandiruotės išlaidos.~~

~~Darbo kodekso 144 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka išmokėtos 50 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio dydžio kompensacijos, pajamų mokesčiu neapmokestinamos.~~

~~Pastaba: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Koordinacinės komisijos dėl Darbo kodekso nuostatų aiškinimo ir bendros pozicijos formavimo 2017-09-05 posėdyje priimta bendra pozicija, kad nors Darbo kodeksas neišskiria padidėjusių išlaidų kompensavimo už darbą lauko sąlygomis, pagal bendrą pobūdį darbas lauko sąlygomis gali būti prilyginamas kilnojamojo pobūdžio darbui.~~

~~Atsižvelgiant į tai, Darbo Kodekso 144 straipsnio 8 dalyje nustatyto dydžio~~

kompensacija, mokama už darbą lauko sąlygomis, pajamų mokesčiu neapmokestinama.

5 Pavyzdys

Lietuvos Respublikos kraujo donorystės įstatymo (toliau – Kraujo donorystės įstatymas) 7 straipsnio 7 punkte numatyta, kad donoras turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka iš Valstybės biudžeto gauti kompensaciją. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 594 patvirtintos Kompensacijų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto mokėjimo kraujo ar kraujo sudedamųjų dalių donorams taisyklės (toliau – Taisyklės).

Kraujo donorystės įstatymo pagrindu bei Taisyklėse nustatyta tvarka donoro gauta kompensacija pajamų mokesčiu neapmokestinama.

6 Pavyzdys

Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams ~~šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims~~ įstatymo 5 straipsnio 2 punkte numatytos būsto šildymo išlaidų geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Šios įstatymo nustatyta tvarka gyventojo gautos kompensacijos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

7 Pavyzdys

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 530 patvirtintos Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus ar jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygos (~~toliau – Sąlygos~~), kuriose, Sąlygose nustatytos šių kompensacijų sumos bei mokėjimo tvarka. Remiantis šiuo teisės aktu, gyventojo gauta kompensacija pajamų mokesčiu neapmokestinama.

8 Pavyzdys

~~Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 267 patvirtintas Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašas. Šios kompensacijos apskaičiuojamos, skiriamos ir mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsniu ir minėtu tvarkos aprašu. Remiantis šiuo teisės aktu, gyventojo gauta kompensacija pajamų mokesčiu neapmokestinama.~~

9-8 Pavyzdys

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 41 straipsnio (Išeitinės išmokos ir kompensacijos) 9 dalyje nustatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokama Vyriausybės nustatyto dydžio kompensacija už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms. Vadovaujantis ~~šia~~ įstatymo nuostata bei Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ (toliau – Nutarimas) 1.8. punkte nustatyta, kad ministerijos, įstaigos prie ministerijų ir kitos ministerijoms pavaldžios valstybės institucijos ir įstaigos, neviršydamos šio nutarimo 2 punkte joms nustatyto išlaidų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti, nuomotis arba nuomotis pagal veiklos nuomos sutartį dydžio, turi teisę kas mėnesį mokėti ne didesnę kaip 0,5 Lietuvos statistikos departamento paskutinį kartą paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio kompensaciją degalų įsigijimo ir automobilio amortizacijos išlaidoms padengti, kuri naudojama neatsiskaitytinai, naudojamiems netarnybiniams automobiliams tarnybos reikmėms profesinės karo tarnybos kariams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, perkeltiems ir (ar) paskirtiems (pasiųstiems) į diplomatinės atstovybes, konsulines įstaigas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, specialiąsias misijas, užsienio valstybių ir tarptautines karines ar gynybos institucijas, specialiesiems atašė ir jų pavaduotojams. Paminėtiems asmenims išmokėtos Nutarime nustatyto dydžio kompensacijos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingoms ir kitoms Lietuvos Respublikos Vyriausybei (ministerijoms) neatskaitingoms institucijoms Nutarime įtvirtinta rekomendacija, atsižvelgiant į Pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 543, nuostatas, patvirtinti savo įstaigos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką.

~~Kai kompensacija už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms nustatoma institucijos Vyriausybės veikslo reglamentuojančių teisės aktu patvirtintoje tvarkoje nustatyto dydžio kompensacija už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms, tokia kompensacija gali būti priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms tik tuo atveju, jeigu teisė gauti tokią kompensaciją atitinkamos kategorijos darbuotojui yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos įstatymuose arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose.~~

109 Pavyzdys

Pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymą žemės ūkio veiklos subjektams gali būti mokamos kompensacinės išmokos, taip pat žemės ūkiui, maisto ūkiui ir kaimo plėtrai teikiama parama.

~~Pvz.: reikalavimai kompensacinėms išmokoms gauti yra nustatyti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose 2007 m. balandžio 6 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-152. Pagal minėto teisės akto nuostatas žemės ūkio veiklos subjektų (gyventojų) gautos pajamų netekimui ar patirtoms išlaidoms kompensuoti išmokos, pajamų mokesčiu neapmokestinamos.~~

~~Gautinų išmokų ir paramos dydžiai ir reikalavimai išmokoms ir paramai gauti yra nustatyti 2004 m. liepos 20 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-449 „Dėl Gairių pareiškėjams, teikiantiems projektus paramai gauti pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento (BPD) kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto žuvininkystės priemonės patvirtinimo“ Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose 2008 m. vasario 6 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-59. Pagal minėto teisės akto nuostatas gyventojų gautos pajamų netekimui ar patirtoms išlaidoms kompensuoti skirtos išmokos ir parama pajamų mokesčiu neapmokestinamos.~~

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklos „Asbestinių stogų dangos keitimas“ įgyvendinimo 2015 metais taisyklėse, patvirtintose 2015 m. vasario 25 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-119, nustatyti reikalavimai paramai kaimo vietovėje esančio gyvenamojo namo, priklausančio fiziniam asmeniui, visos asbestinės stogo dangai pakeisti gauti. Pagal minėto teisės akto nuostatas gyventojų gautos išmokos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

11 Pavyzdys

~~Gyventojui 2014 m. lapkričio 25 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-888 „Dėl vienkartinės išmokos už plotus ir išmokos už pirmuosius hektarus mokėjimo 2014 m.“ nustatyta tvarka už žemės ūkio naudmenų plotą išmokėta 395,11 Lt tiesioginė išmoka. Pagal minėto teisės akto nuostatas gyventojų gautos išmokos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.~~

120 Pavyzdys

~~Lietuvos Respublikos darbo kodekso 221 straipsnyje yra numatyta, kad tais atvejais, kai darbuotojas priimamas arba perkeliamas dirbti į kitą vietovę (išskyrus priėmimą dirbti bei perkėlimą jo paties prašymu), jam mokami paties darbuotojo ir jo šeimos narių kelionpinigiai, dienpinigiai už~~

~~kelionėje išbūtą laiką, apmokamos turto pervežimo išlaidos. Šios darbdavio darbuotojui mokamos išmokos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.~~

13 Pavyzdys

Pagal ~~Lietuvos Respublikos d~~Darbo kodekso (~~toliau DK~~) 123–1 50 straipsnio 3 dalies nuostatas, jei darbuotojas pagrįstai sustabdo darbo sutarties vykdymą, darbdavys jam turi sumokėti ne mažesnę kaip vienos Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio kompensaciją už kiekvieną sustabdytą darbo sutarties vykdymo mėnesį. Darbdavio darbuotojui išmokėta ~~DK~~nustatyto dydžio kompensacija gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

12 Pavyzdys

Darbo kodeksas 31 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad darbdavys privalo sudaryti darbuotojui sąlygas darbo funkcijai atlikti ir suteikti darbuotojui reikalingas darbo priemones ar turtą. Darbo sutarties šalys susitaria, kad darbuotojas darbo metu naudos savo priemones ar turtą, išskyrus asmenines apsaugos priemones, kuriomis aprūpinti darbuotojus privalo darbdavys. Tokiu atveju gali būti susitarta dėl darbuotojui mokamos kompensacijos už jo priemonių ar turto naudojimą.

Atsižvelgiant į tai, kad tokios kompensacijos mokėjimas nėra reglamentuotas teisės aktuose (nenustatytos kompensacijos mokėjimo sąlygos ir tvarka, taip pat taisyklės, kuriomis remiantis galima apskaičiuoti kompensacijos dydį), Darbuotojo gauta kompensacija už darbo metu naudojamas asmenines priemones ar turtą priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu tokios kompensacijos mokėjimas reglamentuotas darbdavio patvirtintose kompensacijos mokėjimo taisyklėse, kuriose nustatyta kompensacijos apskaičiavimo tvarka ir dydis.

13 Pavyzdys

Darbo kodekso 52 straipsnio 3 dalyje aptarta, kad skiriant dirbti nuotoliniu būdu, raštu nustatomi darbo vietos reikalavimai (jeigu tokie keliama), darbui suteikiamos naudoti darbo priemonės, aprūpinimo jomis tvarka, naudojimosi darbo priemonėmis taisyklės, taip pat nurodomas darbovietės padalinys, skyrius ar atsakingas asmuo, kuriam darbuotojas turi atsiskaityti už atliktą darbą darbdavio nustatyta tvarka. Šio straipsnio 4 dalis nustato, kad, jeigu dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas patiria papildomų išlaidų, susijusių su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu, jos privalo būti kompensuotos. Kompensacijos dydį ir jos mokėjimo sąlygas darbo sutarties šalys nustato susitarimu.

Atsižvelgiant į tai, kad privalo būti kompensuojamos darbuotojo patirtos papildomos išlaidos <<.....>>, neapmokestinamosioms pajamoms gali būti priskirta tokia kompensacijos suma, kuri pagrindžiama išlaidas patvirtinančiais juridinę galią turinčiais dokumentais. Kompensacijos mokėjimo tvarka turi būti reglamentuota darbdavio patvirtintose kompensacijos mokėjimo taisyklėse.

14 Pavyzdys

Darbo kodekso 38 straipsnyje yra aptartos darbdavio ir darbuotojų (turinčių specialių žinių ar gebėjimų, kurie gali būti pritaikyti konkuruojančioje su darbdaviu įmonėje, įstaigoje, organizacijoje ar pradėjus vykdyti savarankišką veiklą) susitarimo dėl nekonkuravimo galimybės bei sąlygos. Nekonkuravimo susitarimas gali būti sudaromas darbo sutarties galiojimo laikotarpiu ar (ir) pasibaigus darbo sutarčiai, bet ne ilgiau kaip dvejus metus po darbo sutarties pasibaigimo. Nustatyta, kad nekonkuravimo su darbdaviu laikotarpiu darbuotojui turi būti mokama kompensacija, kurios dydis – ne mažiau kaip keturiasdešimt procentų darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio.

Atsižvelgiant į nekonkuravimo kompensacijų prigimtį, pobūdį ir esmę bei GPMĮ pateiktas darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių ir šių santykių pagrindu mokamų pajamų

sampratas, GPMĮ taikymo aspektu nekonkuravimo kompensacijos, išmokėtos tiek darbuotojui, tiek gyventojui, su kuriuo nutraukta darbo sutartis, nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinamos kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.

15 Pavyzdys

Darbo kodekso 218 straipsnio 4 dalyje aptarta, kad, jeigu darbo ginčą dėl teisės nagrinėjantis organas nustato, kad darbuotojas į pirmesnę darbą negali būti gražintas dėl ekonominių, technologinių, organizacinių ar panašių priežasčių arba dėl to, kad jam gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti, arba kai darbuotojo negražinti prašo darbdavys, darbo ginčą nagrinėjantis organas priima sprendimą pripažinti atleidimą iš darbo neteisėtu, priteisia išmokėti vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, bet ne ilgiau kaip už vienus metus, ir patirtą turtinę ir neturtinę žalą. Taip pat darbuotojui priteisiama kompensacija, kurios dydis yra lygus vienam darbuotojo vidutiniam darbo užmokesčiui už kiekvienus dvejus darbo santykių trukmės metus, bet ne daugiau kaip šeši darbuotojo vidutiniai darbo užmokesčiai.

Pripažinus darbuotojo atleidimą neteisėtu, darbuotojui išmokėta Darbo kodekso 218 straipsnyje nustatyto dydžio kompensacija pajamų mokesčiu neapmokestinama. Darbuotojui išmokėta suma **turtinei žalai** atlyginti priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str.1 d. 31 punktą.

Priteistas vidutinis darbo užmokestis už priverstinės pravaikštos laiką apmokestinamas kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.

Kai darbo ginčą dėl teisės nagrinėjantis organas yra teismas, priteista **neturtinė žala** priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 31 punktą.

Kai darbo ginčą dėl teisės nagrinėjantis organas yra darbo ginčų komisija, jos sprendimu priteista **neturtinė žala** nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 31 punktą, todėl tokia darbdavio išmokama neturtinės žalos suma apmokestinama kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.

2. Komandiruotės sąvoka pateikta Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 21 straipsnyje.

Darbuotojams, išsiųstiems į tarnybines komandiruotes, kompensuojamos dienpinigių ir kai kurios kitos su komandiruoje susijusios išlaidos pajamų mokesčių neapmokestinamos.

Komandiruočių kompensacijos mokamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 99); nustatyta tvarka. ~~Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. sausio 11 d. nutarimu Nr.14 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeisti Nutarimo Nr. 99 2.3 ir 2.5 papunkčiai.~~

~~Nutarime Nr. 99 nustatyti pakeitimai įsigaliojo 2017 m. vasario 1 dieną, todėl komentuojamas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 5 punkto taikymas komandiruočių kompensacijoms, gautoms nuo 2017 m. vasario 1 dienos.~~

Pagal Nutarimu Nr. 99 patvirtintų Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių nuostatas komandiruočių dienpinigių normas nuo 2017-07-01 nustato Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“.

2.1. Pagal Nutarimo 2.3. papunkčio nuostatas komandiruočių Lietuvos Respublikos teritorijoje metu komandiruočių kompensacijomis, neapmokestinamomis gyventojų pajamų mokesčiu, laikomi Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatyto dydžio dienpinigiai, kurių bendra suma per mėnesį yra lygi arba mažesnė nei 50 procentų darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio arba darbo užmokesčio, apskaičiuoto taikant valandinį tarifinį atlygį.

Pavyzdys

Tarkime, darbuotojui nustatytas darbo užmokestis yra ~~380600~~ Eur per mėnesį. Šiuo atveju 50 procentų darbo užmokesčio suma —~~190_300~~ Eur. Darbuotojas vyksta į 10 dienų komandiruotę Lietuvos Respublikos teritorijoje ir jam išmokama ~~57150~~ Eur dienpinigių suma, kuri atitinka Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatytą dydį. Kadangi gauti dienpinigiai atitinka teisės aktuose nustatytus dydžius (dienpinigių normą bei bendra dienpinigių suma per mėnesį yra mažesnė nei 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio), visa gauta dienpinigių suma gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tarkime nurodytas sąlygas atitinkančiu atveju darbuotojas vyksta į komandiruotę, kurios trukmė 40 dienų ir jam išmokama ~~228600~~ Eur dienpinigių suma, kuri atitinka Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatyta dydį, tačiau kadangi bendra dienpinigių suma per mėnesį yra didesnė nei 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama dienpinigių suma, kuri yra lygi 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio sumai, t. y. ~~190_300~~ Eur suma, o šią sumą viršijanti dienpinigių suma, t. y. ~~38_300~~ Eur (~~228_600- 190300~~) apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.

Tuo atveju, kai darbdavys išmoka dienpinigių sumą, kuri viršija Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatytą dydį, tarkime vietoj ~~57150~~ Eur išmoka ~~80200~~ Eur., neatsižvelgiant į tai, kad gauta dienpinigių suma ~~yra būtų lygi ar~~ mažesnė nei 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama tik Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatyta dienpinigių normą atitinkanti dienpinigių suma, t. y. ~~57_150~~ Eur, o šį dydį viršijanti dienpinigių suma, t. y. ~~23_50~~ Eur (~~80200 - 57150~~) apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.

~~Jeigu darbuotojas komandiruotėje Lietuvos Respublikos teritorijoje būna vieną dieną, tai komandiruočių kompensacijoms yra priskiriami dienpinigiai, neviršijantys 50 procentų dienos normos.~~

2.2. Pagal Nutarimo 2.5. papunkčio nuostatas komandiruočių į užsienį kompensacijomis laikomi:

1) tuo atveju, kai darbuotojui nustatytas darbo užmokestis yra lygus arba didesnis už minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA), padaugintą iš koeficiento 1,3 arba kai darbo užmokestis yra apskaičiuotas taikant valandinį tarifinį atlygį, yra lygus arba didesnis už minimalųjį valandinį atlygį (toliau – MVA,) padaugintą iš koeficiento 1,3, komandiruočių į užsienį kompensacijomis, neapmokestinamomis gyventojų pajamų mokesčiu, laikomi Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatyto dydžio dienpinigiai.

Apskaičiuojant gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamą dienpinigių kompensaciją taikomi MMA ir MVA dydžiai, kurie galioja pajamų gavimo momentu, ~~pvz., nuo 2016-07-01 MMA — 380 Eur, o dydis MMAx1,3 — 494 Eur, MVA — 2,32 Eur, o dydis MVAx1,3 — 3,016 Eur. Nuo 2018-01-01 MMA — 400 Eur, o dydis MMAx 1,3 — 520 Eur, MVA — 2,45 Eur, o dydis MVAx1,3 — 3,185.~~

Pavyzdys

Tarkime, darbuotojui nustatytas darbo užmokestis – ~~494_520~~ Eur per mėnesį. Dienpinigiai išmokėti 201~~87~~ metų vasario mėn., kai MMA —~~380_400~~ Eur. Darbuotojui išmokama dienpinigių suma atitinka Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatytą dydį. Sprendžiant, ar visa gautų dienpinigių suma priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, darbuotojui nustatytas darbo užmokestis turi būti palyginamas su dydžiu —~~494_520~~ Eur (MMA(~~380400~~) x 1.3). Kadangi gyventojų darbo užmokestis ~~494520~~ Eur ir ši suma yra lygi su nustatytoju ~~494520~~ Eur dydžiu, visa gauta dienpinigių suma pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tarkime, nurodytas sąlygas atitinkančiu atveju darbuotojui darbo užmokestis apskaičiuotas, taikant valandinį tarifinį atlygį ~~3,017_3,186~~ Eur. 201~~87~~ metų vasario mėn. MVA –

~~2,32-2,45~~ Eur. Kadangi darbuotojui nustatytas darbo užmokestis taikant valandinį tarifinį atlygį 3,047186 Eur ir ši suma yra didesnė už nustatytąjį ~~3,0463,185~~ Eur dydį ($MVA(2,322,45 \times 1,3)$), visa gauta dienpinigių suma pajamų mokesčiu neapmokestinama.

2) tuo atveju, kai darbuotojui nustatytas darbo užmokestis yra mažesnis už MMA, padaugintą iš koeficiento 1,3, arba kai darbo užmokestis yra apskaičiuotas taikant valandinį tarifinį atlygį, mažesnę už MVA, padaugintą iš koeficiento 1,3, komandiruočių į užsienį kompensacijomis, neapmokestinamomis gyventojų pajamų mokesčiu, laikomi Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatyto dydžio dienpinigiai, kurių bendra suma per mėnesį yra lygi arba mažesnė nei 50 procentų darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio.

Pavyzdžiai

1. Tarkime, darbuotojui nustatytas darbo užmokestis —~~390-410~~ Eur per mėnesį. Dienpinigiai išmokėti 20178 metų vasario mėn., kai MMA —~~380-400~~ Eur. Kadangi nustatytas darbo užmokestis ~~390410~~ Eur yra mažesnis už nustatytą dydį, t. y. už ~~494520~~ Eur ($MMA(380400) \times 1,3$), neapmokestinamosioms pajamoms gali būti priskirta tik Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatyto dydžio dienpinigiai, kurių bendra suma per mėnesį yra lygi arba mažesnė nei 50 procentų darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio. Šiuo atveju 50 procentų darbo užmokesčio suma — ~~495205~~ Eur. Taigi dienpinigių suma turi būti palyginama su dienpinigių išmokėjimo mėnesį gautu darbo užmokesčiu. Tarkime, darbuotojas 3 dienas buvo komandiruotėje Estijos Respublikoje ir jam vasario mėnesį išmokėta ~~432141~~ Eur dienpinigių suma, kuri atitinka Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatytą dydį. Kadangi gauta dienpinigių suma — ~~432141~~ Eur yra mažesnė nei 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, t. y. mažesnė už ~~495205~~ Eur, visa dienpinigių suma, t. y. ~~432141~~ Eur, gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tarkime, nurodytas sąlygas atitinkančiu atveju darbuotojas komandiruotėje buvo 10 dienų ir gavo ~~440470~~ -Eur dienpinigių sumą, kuri atitinka Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatytą dydį, tačiau gauta dienpinigių suma — ~~44070~~ Eur — didesnė už 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, t. y. už ~~495205~~ Eur, todėl gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama tik dienpinigių suma, kuri yra lygi 50 procentų darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, t. y. ~~495205~~ Eur dienpinigių suma, o dienpinigių suma, kuri viršija 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio sumą, t. y. ~~245-265~~ Eur (~~44070-495205~~), apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.

2. Tarkime, darbuotojo darbo sutartyje nustatyta, kad jo darbo užmokestis apskaičiuojamas, taikant valandinį tarifinį atlygį, ir šio atlygio dydis —~~2,322,45~~ Eur (dienpinigių išmokėjimo metu tai atitiko MVA). Kadangi nustatytas valandinis atlygis mažesnis už MVA, padaugintą iš koeficiento 1,3, dydį, t. y. už ~~3,046-3,185~~ Eur sumą, neapmokestinamosioms pajamoms gali būti priskirta tik Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse komandiruotėms į užsienį nustatyto dydžio dienpinigiai, kurių bendra suma per mėnesį yra lygi arba mažesnė nei 50 procentų darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio. Taigi, dienpinigių suma turi būti palyginama su dienpinigių išmokėjimo metu gautu darbo užmokesčiu. Tarkime, darbuotojas 20178 m. vasario mėn. vyko į 10 dienų komandiruotę Latvijoje. Kovo mėn. jam buvo išmokėta ~~380440~~ Eur dienpinigių suma, kuri atitinka nustatytas dienpinigių normas, o kovo mėn. gauta darbo užmokesčio suma —~~273-300~~ Eur. (50 procentų darbo užmokesčio suma —~~136,50-150~~ Eur). Tokiu atveju neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama ~~136,50-150~~ Eur, t. y. dienpinigių suma, lygi 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, o ~~243,50-290~~ Eur (~~380440-136,50150~~), t. y. dienpinigių suma, viršijanti 50 proc. darbuotojui nustatyto darbo užmokesčio, apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.

3. Komandiruočių išlaidos biudžetinių įstaigų darbuotojams, taip pat valstybės tarnautojams bei darbuotojams, perkeltiems į kitas pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėse

atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, taip pat laikinai perkeltiesiems į pareigas tarptautinėje organizacijoje ar institucijoje, Europos Sąjungos institucijoje ar įstaigoje, jeigu darbo užmokestį jiems moka Lietuvos Respublikos institucijos ar įstaigos, ~~nuo 2004 m. gegužės 1 d.~~ kompensuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ patvirtintomis ~~Tarnybinių k~~ Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis. ~~Išvardytų n~~ Nutarimų nustatyta tvarka išmokamos kompensacijos, neviršijančios nustatytų dydžių, pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Pavyzdys

~~Lietuvos Respublikoje įregistruota įmonė, kuri yra rangovas, pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį su užsienio kompanija – užsakovu, siunčia kvalifikuotus įmonės darbuotojus į trečią valstybę laivo remonto darbams atlikti užsakovo nurodytoje vietoje.~~

~~Užsakovas kontroliuoja tokių darbuotojų veiksmus ir už juos atsako, ruošia jiems užduotis, naudojami jų darbo rezultatai ir moka juos pasiuntusiai įmonei sutartą atlygį už darbuotojų faktiškai atidirbtas kalendorines dienas. Pagal šią bendradarbiavimo sutartį rangovas darbuotojams moka dienpinigius ir nustatyto dydžio atlyginimą, o užsakovas apmoka darbuotojams kitas išlaidas, susijusias su jų kelionėmis, draudimu ir jų apgyvendinimu. Bendradarbiavimo sutartyje yra nustatyta vieno išsiųsto darbuotojo kalendorinės darbo dienos kaina. Rangovas kas mėnesį pateikia užsakovui sąskaitą apmokėti už išsiųstų darbuotojų faktiškai atidirbtas kalendorines dienas ir šias apskaičiuotas sumas pripažįsta pajamomis.~~

~~Kadangi šių darbuotojų darbo sutartys nėra nutraukiamos, o darbuotojai tik atlieka darbo funkcijas nenuolatinėje darbo vietoje pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį su užsakovu, t. y. jie atlieka tą patį darbą, kurį atliktų nuolatinėje darbo vietoje, todėl šie darbuotojai yra atsakingi juos išsiuntusiai įmonei.~~

~~Todėl Lietuvos vieneto darbuotojų išsiuntimas atlikti laivo remonto darbus užsienio vienetui yra laikomas tarnybine komandiruočiu, kuriai yra taikomas komandiruočių trukmės apribojimas iki 183 dienų, ir šiuo atveju rangovo išmokami dienpinigiai laikomi darbuotojų neapmokestinamosiomis pajamomis.~~

54. Pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – ATGTĮ) nuostatas, šiame įstatyme nustatytais atvejais autorių teisių ir gretutinių teisių subjektai (gyventojai) turi teisę gauti kompensacinius atlygius bei kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus. Kompensacijos už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą taip pat neapmokestinamos pajamų mokesčiu, o kompensaciniai atlyginimai nepriskiriami neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinami kaip kitos pajamos, kuriais siekiama tinkamai kompensuoti už ATGTĮ įtvirtintus teisių apribojimus, neapmokestinami pajamų mokesčiu, jeigu jų dydis nustatytas ATGTĮ arba mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose.

Pavyzdžiai:

5.1. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas ATGTĮ nustato, kokie veiksmai laikomi autorių teisių, gretutinių teisių ir sui generis teisių pažeidimu ir ~~taip kaip~~ išvardytų šių teisių gynimo būdų numatyta šių teisių subjekto teisė kreiptis į teismą su reikalavimu sumokėti kompensaciją.

5.2. Jeigu šių teisių subjektas kreipiasi į teismą dėl pažeistų teisių gynimo ir teismas priima sprendimą išmokėti kompensaciją, ši gyventojui išmokėta kompensacija pajamų mokesčiu neapmokestinama.

3. ATGTĮ 16 straipsnyje įtvirtinta, kad teikiant panaudai knygas ir vaizduojamojo meno leidinius (dailės ir fotografijų albumus) bibliotekose, jų autoriai arba jų teisių paveldėtojai turi teisę gauti kompensacinį atlyginimą už perduotą išimtinę teisę teikti kūrinį panaudai.

Gautas kompensacinis atlygis už perduotą išimtinę teisę teikti kūrinį panaudai laikomas autoriaus gautu atlyginimu už jo kūrinio platinimą, tiražavimą ir priskiriamas pajamų mokesčiu apmokestinamosioms pajamoms ~~gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamas.~~

4. ATGTĮ 17 straipsnyje įtvirtinta, kad autorius turi neatšaukiamą teisę gauti kompensacinį atlyginimą už kiekvieną meno kūrinio originalo ir literatūros ar muzikos kūrinio rankraščio originalo perpardavimą (perpardavimo teisė), kai jie parduodami po pirmojo nuosavybės teisių į juos perleidimo, atlikto paties autoriaus.

Gautas kompensacinis atlyginimas už kiekvieną meno kūrinio originalo ir literatūros ar muzikos kūrinio rankraščio originalo perpardavimą laikomas autoriaus gautu atlyginimu už jo kūrinio platinimą, tiražavimą ir priskiriamas pajamų mokesčiu apmokestinamosioms pajamoms. ~~gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamas.~~

5. ATGTĮ 20 straipsnyje įtvirtinta, kad be kūrinio autoriaus arba kito šio kūrinio autorių teisių subjekto leidimo fiziniam asmeniui išimtinai savo asmeniniam naudojimui nekomerciniais tikslais leidžiama atgaminti teisėtai išleisto ar viešai paskelbto kūrinio egzempliorių, o autorių teisių ir gretutinių teisių subjektai turi teisę gauti kompensacinį atlyginimą už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais.

Gautas kompensacinis atlyginimas už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais perpardavimą laikomas autoriaus gautu atlyginimu už jo kūrinio platinimą, tiražavimą ir priskiriamas pajamų mokesčiu apmokestinamosioms pajamoms ~~gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamas.~~

6. ATGTĮ 20¹ straipsnyje įtvirtinta, kad leidžiama be kūrinio autoriaus arba kito šio kūrinio autorių teisių subjekto leidimo atgaminti asmeniniais tikslais reprografijos būdu (bet kokiu fotokopijavimo būdu ar naudojant kitus panašaus pobūdžio procesus, kai atgaminama popieriuje ar kitoje panašioje laikmenoje) teisėtai išleistą straipsnį ar kitą trumpą kūrinį arba trumpą rašytinio kūrinio ištrauką su iliustracijomis ar be jų, kai atgaminama nekomerciniais tikslais, o autorių teisių subjektai ir leidėjai turi teisę gauti kompensacinį atlyginimą už kūrinių atgaminimą reprografijos būdu.

Gautas kompensacinis atlyginimas už teisėtai išleistų straipsnių ar kitų trumpų kūrinių arba trumpų rašytinių kūrinių ištraukų su iliustracijomis ar be jų atgaminimą asmeniniais tikslais reprografijos būdu perpardavimą laikomas autoriaus gautu atlyginimu už jo kūrinio platinimą, tiražavimą ir priskiriamas pajamų mokesčiu apmokestinamosioms pajamoms ~~gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamas.~~

65. Neapmokestinamos išvardytos bei kitos kompensacijos, kurių dydžiai nustatyti Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose, taip pat kompensacijos, kurių dydžiai nenustatyti, tačiau mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose.

76. Šios dalies 5 punkto lengvata netaikoma kompensacijoms, išmokamoms gyventojui, kai nutraukiama darbo sutartis ar jos esmę atitinkanti sutartis, ir piniginei kompensacijoms už nepanaudotas atostogas. Nuo 2009 m. sausio 1 d. gauta kompensacija, nutraukus darbo sutartį ar jos esmę atitinkančią sutartį, priskiriama apmokestinamosioms pajamoms, neidentifikuojant, kieno valia, iniciatyva ar pan. nutraukta darbinė veikla. Kokiais pagrindais nutraukus darbo sutartį ar jos esmę atitinkančią sutartį gali ar turi būti mokama kompensacija, nustato ~~Lietuvos Respublikos~~ Darbo kodeksas (~~toliau — Darbo kodeksas~~) ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys atitinkamos kategorijos asmenų darbo veiklą, kai darbo santykiai nėra sukuriami darbo sutarties pagrindu, tačiau kurie atitinka esmines sąlygas, būdingas darbo sutarčiai, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir kario tarnybos įstatymas ir pan.

Pavyzdžiai

--

~~1. Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 125 straipsnio nuostatas, nutraukus darbo sutartį šalių susitarimu, raštiškame susitarime dėl sutarties nutraukimo gali būti numatyta šalių susitarimu nustatyto dydžio kompensacija. Ši kompensacija nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

~~1. Darbo kodekso 42 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad darbo sutartis įsigalioja darbuotojui pradėjus dirbti. Jeigu darbo sutartis buvo sudaryta, tačiau ji neįsigaliojo ne dėl darbuotojo kaltės, darbdavys privalo sumokėti darbuotojui kompensaciją, kurios dydis ne mažesnis, negu darbuotojo darbo užmokestis už sulygtą darbo laikotarpį, tačiau ne ilgesnį negu vienas mėnuo.~~

~~Darbo kodekso 42 straipsnio 3 dalyje nustatyta kompensacija mokama, kai nutraukiama sudaryta darbo sutartis, todėl darbuotojo gauta kompensacija nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms. Iš darbdavio gauta kompensacija apmokestinama kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.~~

~~2. Darbo kodekso 54 straipsnis nustato darbo sutarties nutraukimą šalių susitarimu. Pagal šio straipsnio nuostatas bet kuri darbo sutarties šalis gali pasiūlyti kitai darbo sutarties šaliai nutraukti darbo sutartį. Pasiūlyme nutraukti darbo sutartį turi būti išdėstytos darbo sutarties nutraukimo sąlygos (nuo kada pasibaigia darbo santykiai, koks yra kompensacijos dydis, kokia nepanaudotų atostogų suteikimo tvarka, atsiskaitymo tvarka ir kita).~~

~~Nutraukiant darbo sutartį, šalių susitarimu išmokama sutarties šalių sutarto dydžio kompensacija taip pat kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Iš darbdavio gautos kompensacijos apmokestinamos kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.~~

~~2. Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 177 straipsnio nuostatas, nutraukiant darbo sutartį, išmokama pinigine kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas. Ši pinigine kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

~~3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 113 straipsniu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 1043 „Dėl atskirų darbo sutarčių ypatumų patvirtinimo“ patvirtintų Trumpalaikės darbo sutarties sudarymo pagrindai, jos pateikimo ir pasibaigimo, taip pat darbuotojų, dirbančių pagal trumpalaikes darbo sutartis darbo ir poilsio laiko ypatumų 6 punkte nustatyta, kad darbuotojams, dirbantiems pagal trumpalaikes darbo sutartis atostogos nesuteikiamos, o, nutraukiant trumpalaikę darbo sutartį, išmokama pinigine kompensacija. Ši pinigine kompensacija nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

~~4. Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – Statutas) 57 straipsnyje nustatyta, kad atleidžiant pareigūną iš vidaus tarnybos pagal šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 4, 11, 15, 16 ir 18 punktus, išmokama jo dviejų mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė kompensacija.~~

~~200918 m. sausio 23 d. policijos komisariatas atleido pareigūną iš vidaus tarnybos pagal Statuto 53 straipsnio 1 dalies 4 punktą (kai negali tarnauti dėl sveikatos būklės, esant Centrinės medicinos ekspertizės komisijos išvadai) ir išmokėjo 900 Eur Lt išeitinę kompensaciją. Ši kompensacija nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos. ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

~~20158 m. vasario 3 d. Lietuvos kelių policijos tarnyba atleido pareigūną iš vidaus tarnybos pagal Statuto 53 straipsnio 1 dalies 15 punktą, t. y. dėl laikino nedarbingumo neatvykus į tarnybą daugiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės ir apskaičiavo jam 4909 Eur išeitinę kompensaciją. Ši kompensacija nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos. ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

~~5. Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio nuostatas darbdavys privalo visiškai atsiskaityti su atleidžiamu iš darbo darbuotoju jo atleidimo dieną ir atsiskaitymo su darbuotoju dieną privalo išmokėti visas jam priklausančias pinigų sumas. Tuo atveju, kai~~

~~uždelsiama atsiskaityti ne dėl darbuotojo kaltės, darbuotojui sumokamas jo vidutinis darbo užmokestis už uždelsimo laiką. Darbdavio išmokėta vidutinio darbo užmokesčio išmoka už uždelsimo atsiskaityti laiką laikoma kompensacija, kai nutraukiama darbo sutartis, todėl nepriskiriama neapmokestinamosioms pajamoms ir apmokestinama GPMĮ nustatyta tvarka.~~

87. Apmokestinamos išvardytos bei kitos kompensacijos, kai nutraukiama darbo sutartis ar jos esmę atitinkanti sutartis, ir piniginės kompensacijos už nepanaudotas atostogas.